

KINNITATUD
Kaitseväe juhataja 02.01.2019
käskkirjaga nr 1

Kaitseväe peastaap
väljaõppeosakond

**LAHINGU- JA TREENINGMOONA,
MATKESEADMETE NING SIHTMÄRKIDE
KÄSITSEMINE
OHUTUSEESKIRI 2.8**

TALLINN
2018

1. ÜLDINE	3
2. LAHINGU- JA TREENINGMOON	4
Paukpadrunid (treeningmoon)	4
Treeninggranaat kasutatakse (treeningmoon)	4
Lõhkepakett (pürotehniline treeningmoon).....	5
Suitsugranaat ja –küüna, edaspidi suitsuvahend (lahingumoon).....	6
Valgustus- ja signaalvahend (lahingumoon)	7
3. MATKESEADMED	8
Airsoft, Paintball ja FX simunitioon	8
Lasermatkeseaded	8
4. SIHTMÄRGID	9
Metallsihtmärgid	9
Liikuvad ja tõusvad sihtmärgi süsteemid.....	9

1. ÜLDINE

- 1.1 Käesoleva eeskirja eesmärk on kehtestada täiendavad ohutusnõuded lahingu- ja treeningmoona, matkeseadmete ja sihtmärkide kasutamiseks.
- 1.2 Lahingu- ja treeningmoona, matkeseadmeid ja sihtmärke on keelatud:
 - a) iseseisvalt käsitseda, kui seda ei ole eelnevalt õpetatud;
 - b) käsitseda loata;
 - c) modifitseerida.
- 1.3 Lahingu- ja treeningmoona ning matkeseadmeid käsitletakse võimalikult sarnaselt relvastuse ja laskemoonaga.
- 1.4 Väljaõppeürituse läbiviija on kohustatud tutvuma lahingu- ja treeningmoona ohutusjuhendiga. Kasutada tohib ainult Kaitseväge poolt soetatud ja väljaantud ja/või kasutamiseks lubatud lahingu- ja treeningmoona.
- 1.5 Lahingu- ja treeningmoona ning matkeseadmete kasutamisel, peab olema tagatud meditsiiniline teenindamine. Meditsiinilise teenindamise taseme otsustab struktuuriüksuse arst.
- 1.6 Kuulmiskaitsevarustusel kandmisel lähtuda vastava relvasüsteemi ohutusnõuetest või kuulmiskahjustuste vältimise ohutusnõuetest.

2. LAHINGU- JA TREENINGMOON

- 2.1 Keelatud on kasutada tõrke andnud või muul viisil kahjustunud lahingu- ja treeningmoona ning see tuleb tagastada väljaõppe läbiviijale. Lahingu- ja treeningmoon hävitatakse vastava ettevalmistuse saanud isiku poolt.
- 2.2 Lahingu- ja treeningmoona väljastamisel/saamisel tuleb kontrollida, et see on puhas, ilma muljumisjälgedeta, korrodeerumistunnusteta ja muude nähtavate defektideta ning vastab ettenähtud otstarbele (paukpadrunite seas pole laskemoona, lõhkepaketid on õige viiteajaga jne).
- 2.3 Lahingu- ja treeningmoona peab tagastama pärast väljaõppeüritust väljaõppe läbiviijale, ka siis kui selleks eraldi käsku ei anta.
- 2.4 Lahingu- ja treeningmoona peab hoiustama kuivas, kütteseadmetest vähemalt 1 m ja lahtisest tulest vähemalt 10 m kaugusel.
- 2.5 Lahingu- ja treeningmoona käitlemisel peab järgima vastavasse ohuklassi ja sobivusrühma kuuluvate ainete ja materjalide kohta kehtestatud ohutusnõudeid.

Paukpadrunid (treeningmoon)

- 2.6 Paukpadruneid kasutatakse relvast tulistamise imiteerimiseks ja õpetamiseks.
- 2.7 Paukpadrunitega on keelatud lasta inimese suunas, kes on lähemal kui 30 meetrit.
- 2.8 Paukpadrunitega laskmiseks peab kasutama paukpadrunitega laskmise otsik mis:
 - a) vastab relva tüübile;
 - b) vastab kasutatava paukpadruni tüübile;
 - c) on tehniliselt korras ja kinnitatud kindlalt relva rauasuudme külge.
- 2.9 Enne laskemoonaga laskmist peab paukpadrunite laskmise otsiku eemaldama.

Treeninggranaat kasutatakse (treeningmoon)

- 2.10 Treeninggranaati kasutatakse käsigranaadi käsitlemise õpetamiseks ja plahvatuse imiteerimiseks.
- 2.11 Treeninggranaadi käsitlemisel tuleb järgida käsigranaadi käsitlemise ohutusjuhendit ja ohutuseeskirja käsklusi.
- 2.12 Treeninggranaate on keelatud kasutada veekeskkonnas.
- 2.13 Kui treeninggranaadi viskamisele ei järgne plahvatust, tuleb granaati käsitseda kui tõrke andnud vahendit ning sellele tohib läheneda pärast 3 minuti möödumist.

Lõhkepakett (pürotehniline treeningmoon)

- 2.14 Lõhkepakette kasutatakse käsigranaadi plahvatuse, erinevate tükete ja lõhkekehade imiteerimiseks.
- 2.15 Lõhkepakette on keelatud:
- kasutada kergestisüttivate ja plahvatusohtlike materjalide läheduses (sh kuiv rohi, sammal jne);
 - kasutada veekeskkonnas;
 - siduda omavahel kokku või muul viisil omavahel ühendada;
 - visata seisva sõiduki juhikabiinist ja liikuvast sõidukist;
 - visata transpordivahenditesse ja telki.
- 2.16 Enne lõhkepaketi ette valmistamist peab täiendavalt kontrollima välist korrasoleku ja ettenähtud viiteaega lõhkepaketi kasutusjuhistest.
- 2.17 Lõhkepakette peab kasutama vahetult pärast ettevalmistamist. Keelatud on kasutamiseks ettevalmistatud lõhkepakette kaasas kanda.
- 2.18 Ettevalmistatud, kuid kasutamata jäänud lõhkepaketid tuleb hävitada esimesel võimalusel. Nende tagastamine lattu on keelatud
- 2.19 Lõhkepaketti kasutamisel tuleb hoidvas käes kanda kinnast.
- 2.20 Pärast lõhkepaketi lahinguastmesse seadmist (nt splindi, läitli aasa, nõõri, jms eemaldamist, samuti süütamist) tuleb see koheselt ära visata.
- 2.21 Maha pillatud või vahetusse lähedusse heidetud lahinguastmes lõhkepaketi üleskorjamine on keelatud. Nimetatud olukordades tuleb viivitamatult eemalduda ohutusse kaugusesse või varje taha.
- 2.22 Lõhkepaketi viskamisel tuleb jälgida, et see ei ohustaks läheduses olevaid inimesi, seadmeid, tehnilisi vahendeid jms. Lõhkepaketti ei tohi lõhata lähemal inimestest, loomadest jms kui on lubatud ohutusjuhendis.
- 2.23 Lõhkepaketi viskaja peab veenduma pärast viskamist, et see plahvatas. Mitme lõhkepaketi viskamise korral tuleb lugeda plahvatusi.
- 2.24 Lõhkepakettide kasutamisel aktiivsete tükete, lõksude, signaliseerivate lõhkekehade jms imiteerimiseks tuleb need paigutada selgesti eristatavatesse kohtadesse.
- 2.25 Kui lõhkepaketil tekkis tõrge, võib sellele läheneda pärast 3 minuti möödumist.

Suitsugranaat ja –küünal, edaspidi suitsuvahend (lahingumoon)

- 2.26 Suitsuvahendit kasutatakse väljaõppes katte- ning signaalsuitsu tekitamiseks ja vastase keemiarünnaku imiteerimiseks.
- 2.27 Suitsuvahendit on keelatud:
- kasutada kergestisüttivate ja plahvatusohtlike materjalide läheduses (sh kuiv rohi, sammal jne);
 - kasutada gaasimaskide kontrollimiseks ja testimiseks;
 - kasutada veekeskkonnas;
 - visata seisva sõiduki juhikabiinist ja liikuvast sõidukist;
 - visata telki ja transportivahenditesse.
- 2.28 Suitsuvahendit peab kasutama vahetult pärast ettevalmistamist. Keelatud on kasutamiseks ettevalmistatud suitsuvahendit kaasas kanda.
- 2.29 Hoones, varjendis või teistes kinnistes ruumides, kus on kasutatud suitsuvahendit ning mida pole ventileeritud tund aega võib läbi liikuda ainult gaasimaskiga.
- 2.30 Kui suits levib hoonesse, varjendisse või teistesse kinnistesse ruumidesse väljastpoolt tegutsemispiirkonda, peab isikoosseis viivitamatult kasutama gaasimaski ja rajatisest lahkuma.
- 2.31 Väljaõppeharjutustel, kus suitsu kasutatakse intensiivse liiklusega teede läheduses, tuleb suitsugranaadid ja –küünlad paigutada selliselt, et suits ei leviks teele. Väljaõppeüritustel suitsu kandumisel intensiivse liiklusega teele tuleb välja panna mõlemale poole tunnimees ülesandega hoida ära liiklusohtlikud olukorrad.
- 2.32 Suitsugranaatide kasutamisel tuleohu korral tuleb määrata tulekustutus-meeskonnad.
- 2.33 Kui suitsugranaadi süütemehhanism on aktiveerunud, tuleb suitsugranaat asetada maapinnale ja eemaldada viivitamatult vähemalt 5 m kaugusele.
- 2.34 Enne harjutust, kus kasutatakse suitsugranaate ja –küünlaid, viib harjutuse läbiviija läbi kõigile osalejatele täiendava ohutuskaitse instruktaaži alljärgnevalt:
- suitsu kätte jäänud isikkoosseisu evakueerimine ohtlikult alalt (tuleb liikuda risti tuulesuunaga ja vältida sügavalt hingamist);
 - kui tuulesuund on isikkoosseisu suunas, tuleb kaitsemaskid pähe panna ohutus kauguses, mis on kehtestatud seadme kasutamise juhendis.
- 2.35 Tegevus õnnetuse/vigastuse korral. Ilma kaitsemaskita suurtes kogustes suitsu sisse hingates võivad tekkida tõsised hingamisteede kahjustused. Isikud, kes kogemata on viibinud tihedas suitsus ja on alust arvata, et nad on saanud mürgistuse, peavad rahulikult lamama, neid tuleb kaitsta alajahtumise eest ja transportida lähimasse meditsiinasutusse. Kui kannatanu kaebab raskust hingamisel:
- tuleb kannatanu asetada poolistuvasse asendisse;
 - alustada viivitamatult transportida kannatanu lähimasse meditsiinasutusse;
 - helistada häirekeskuse numbrile 112 ja kutsuda kiirabi vastu ning määrata kohtumispunkt kannatanu üleandmiseks;
 - kui kannatanu hingamine seiskub, tuleb alustada kunstlikku hingamist ja südamemassaažiga;
 - kannatanuga tegelevale arstile tuleb anda koheselt info suitsu kohta, millega kannatanu on kokku puutunud (sealhulgas pakendil olev suitsu keemiline koostis).

Valgustus- ja signaalvahend (lahingumoon)

- 2.36 Valgustus- ja signaalvahendit on keelatud lasta:
- a) suunas, kus see võib tabada inimest vm elusolendit või kukkuda nende peale;
 - b) kui on ilmne tuleoht;
 - c) kui valgustus- või signaalrakettide lennukaarele jääb takistus, mis kokkupõrkel sunniks valgustus- ja signaalraketti õigest suunast kõrvale kalduma;
 - d) kinnistest ruumidest;
 - e) õhusõidukite suunas ja nende kuulde või nägemisulatuses.
- 2.37 Laskevalmis valgustus- ja signaalvahendit tuleb hoida peast kõrgemal ja vähemalt 50° kuni 80° nurga all ülespoole.
- 2.38 Juhul kui laskmiseks ettevalmistatud valgustus- ja signaalvahendit viivitamatult ei kasutata, tuleb see seada uuesti transpordiasendisse ja kasutada ära esimesel võimalusel. Raketipüstol tuleb tühjaks laadida ja seda ei tohi kanda laetult. Kui raketipüstolit ei kasutata, siis peab see olema kabuuris.
- 2.39 Laskmisel tõrke andnud valgustus- ja signaalvahendit tuleb hoida peast kõrgemal ja vähemalt 50° kuni 80° nurga all ülespoole vähemalt 1 minut, enne kui tohib kätt langetada.
- 2.40 Valgustus- ja signaalvahend, mis oma lennutrajektoril muudavad järsult suunda, ei tohi enne täiendavate uurimistulemuste saamist rohkem väljaõppeürituste ajal kasutada.
- 2.41 Tõrke andnud või kahjustada saanud valgustus- ja signaalvahendit ei tohi rohkem kasutada ning tuleb hävitada vastava ettevalmistuse saanud isiku poolt.

3. MATKESEADMED

- 3.1 Matkeseadmeid tohib kasutada ainult pärast vastava väljaõppe ning ohutusinstruktaaži läbimist sertifitseeritud instruktori poolt.
- 3.2 Läbiviija peab veenduma enne matkeseadmetega harjutuse algust, et harjutusalal ning osaleval personalil ei oleks kasutuses lahingumoonaga töötavaid relvi.

Airsoft, Paintball ja FX simunition

- 3.3 Relvi tuleb käsitseda nagu lahingurelvi.
 - a) Lasta tohib ainult läbi sihikute. Pimelaskmine on keelatud.
 - b) Vältida tuleb pähe laskmist.
 - c) Airsoft ja Paintball-iga ei tohi kaitsevarustusega osalejat lasta lähemalt kui 1 m.
 - d) FX simunition 9x19mm ja .38 treeningmoona puhul ei tohi kaitsevarustusega osaleja lasta lähemalt kui 1 m.
 - e) FX simunition 5,56x45mm ja .38 treeningmoona puhul ei tohi kaitsevarustusega osaleja lasta lähemalt kui 3 m.
- 3.4 Relvade käsitsemine toimub harjutuse alal mis on jagatud taktikatsiooniks ja turvatsooniks.
- 3.5 Taktikatsioon on kokkulepitud maa-ala, kus toimub relvade ja laskemoona kasutamine (k.a. lasketehniline kontroll) ning seal peab kandma ettenähtud kaitsevarustust.
 - a) Kõik harjutusel osalejad ning harjutusalal viibivad isikud peavad kandma sertifitseeritud kaitsemaske või ballistilisi kaitseprille, kõrvaklappe ning näo-ja kõrikaitset. Soovitav on vältida katmata nahapinda ning kanda kubemekaitset.
 - b) Harjutuse läbiviija ja muud kohalviibijad, kes ei osale harjutuses, peavad kandma oranži helkurvesti.
 - c) Rangelt on keelatud eemaldada kaitsevarustust. Klaaside udustamisel tuleb puhastada nii, et säiliks silmade ja suu kaitse.
 - d) Kui kaitsevarustus puruneb nii et see ei paku kaitset või määrdub viisil, et seda on võimatu puhastada ilma eest võtmata, tuleb liikuda viivitamatult turvatsooni, andes teistele osalejatele pihta saanu märguannet.
 - e) Muu kaitsevarustus vastavalt harjutuse eesmärkide ja harjutuskoha iseloomule (kiiver, põlve ja küünarnuki kaitsmed, killuvestid, rakmed jne)
- 3.6 Turvatsoon on taktikatsioonist 50 m kaugusel olev märgistatud maa-ala, kus ei tohi olla relvi ning võib eemaldada kaitsevarustust. Enne turvatsooni sisenemist tuleb relv tühjaks laadida ja jätta määratud hoiukohta.
- 3.7 Kui harjutuse alas või lähiümbruses liigub kaitsevarustuseeta inimesi tuleb harjutus peatada.
- 3.8 Keelatud on kasutada käepäraseid objekte või materjale relvade jäljendamiseks, näiteks loopida kive, pulki, jäljendada nii granaate jne.

Lasermatkeseaded

- 3.9 Keelatud on:
 - a) kasutada inimesest lähemal kui 30 m;
 - b) vahetada omavahel osasid;
 - c) parandada ja avada iseseisvalt. Rikke korral anda seada parandamiseks spetsialistile.

4. SIHTMÄRGID

Metallsihtmärgid

- 4.1 Kui kasutatakse metallsihtmärke on läbiviija kohustatud järgima järgmisi nõudeid:
- kasutades 9 mm,12 kaliiber haavleid (2,1 – 9 mm) laskemoona ei tohi laskja ja isikkoosseis olla sihtmärgile lähemal kui 10 m relva suudmest;
 - kasutades automaati alates kaliibrist 5,45 mm ja suuremat laskemoona ei tohi laskja ja isikkoosseis olla sihtmärgile lähemal kui 50 m;
 - metallmärk peab alati olema: risti laskesuuna suhtes; püsti või kerge kaldega laskja poole; paigutatud ja piiritletult (puit, kumm) selliselt, et ei kahjusta/ohusta lasketiiru konstruktsioone või teisi isikuid. Piiritletud külgedelt, ülevalt ja alt;
 - kasutades purunevat laskemoona (erimoon) on laskja kohustatud järgima laskemoona tootja juhiseid.

Liikuvad ja tõusvad sihtmärgi süsteemid

- 4.2 Keelatud on:
- kasutada tuulekiirusega 15 m/s;
 - kasutada kildu tekitava laskemoonaga;
 - paigaldada ja eemaldada sihtmärke tõstemehhanismi püstises asendis;
 - hoiustada sihtmärke vahetult üksteise peal;
 - käivitada sihtmärgisüsteemi ja raadiojaama kinnitamata antennita.
- 4.3 Sihtmärkide paigaldamisel peab tõstemehhanismi toide olema välja lülitatud.